

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1207/2021
07.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, др Драгише Б. Слијепчевића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Александар Томовић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., предузетника СЗЗР Welding, ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милорад Рајић, адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2019 од 04.11.2019. године, у седници већа одржаној дана 07. октобра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2019 од 04.11.2019. године у делу става другог изреке којим је преиначена првостепена пресуда Основног суда у Великој Плани П1 193/18 од 17.04.2019. године тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име плаћеног одсуства због смрти оца исплати износ од 14.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2012. године до коначне исплате.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2019 од 04.11.2019. године у првом ставу изреке, у делу којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Великој Плани П1 1193/18 од 17.04.2019. године у делу којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да за тужиоца уплати припадајуће доприносе надлежним фондовима и то: Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање износ преко 90.842,00 динара до траженог износа од 288.800,00 динара, Републичком фонду за здравствено осигурање износ од 114.409,00 динара и Републичком фонду за незапослене (Националној служби за запошљавање) износ од 16.666,00 динара, и у том делу се ревизија тужиоца **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољена.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П1 1993/18 од 17.04.2019. године, у ставу првом изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћеног прековременог рада, минулог рада, рада недељом и рада на дан крсне славе исплати појединачне износе почев од августа месеца 2011. године до децембра исте године са законском затезном каматом како је одређено у овом ставу изреке. У ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да

му на име неисплаћене зараде и накнаде зараде (минулог рада, прековременог рада, рада недељом, рада на дане празнике који је нерадан дан, рада на дан крсне славе, накнаде зараде за плаћено одсуство за смрт оца) за период јануар – април 2012. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом како је то наведено у овом ставу изреке, на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора износ од 56.000,00 динара са затезном каматом од 01.01.2013. године, на име измакле користи због неостваривања новчане накнаде за случај незапослености код Националне службе за запошљавање за период од маја месеца 2012. године до фебруара 2013. године у појединачним месечним износима са законском затезном каматом. У ставу трећем изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да суд обавезе туженог да за тужиоца уплати припадајуће доприносе надлежним фондовима, и то: Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање износ од 288.800,00 динара, Републичком фонду за здравствено осигурање износ од 114.409,00 динара и Републичком фонду за незапослене износ од 16.666,00 динара. У ставу четвртном изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 169.316,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2188/2019 од 04.11.2019. године, у ставу првом изреке одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена пресуда Основног суда у Великој Плани П1 193/18 од 17.04.2019. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати појединачне износе почев од месеца августа 2011. године до децембра месеца 2011. године са припадајућим законским затезним каматама, у делу става трећег изреке којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да за тужиоца уплати припадајуће доприносе надлежним фондовима и то: Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање преко износа преко 90.842,00 динара до траженог износа од 288.800,00 динара, Републичком фонду за здравствено осигурање износ од 114.409,00 динара и Републичком фонду за незапослене (Националној служби за запошљавање) износ од 16.666,00 динара и у ставу четвртном изреке. У ставу другом изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде зараде у време плаћеног одсуства због смрти оца исплати износ од 14.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.02.2012. године до коначне исплате и у преосталом делу става трећег изреке тако што се усваја тужбени захтев и обавезује тужени да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 90.842,00 динара Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. У ставу трећем изреке одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбе члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку.

Ценећи дозвољеност изјављене ревизије, Врховни касациони суд налази да је у складу са одредбом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...18/20), дозвољена ревизија тужиоца изјављена против другостепене пресуде у делу у ком је првостепена пресуда преиначена, а тужбени захтев одбијен.

У том делу, Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, тужилац је био у радном односу код туженог у периоду од 18.08. до 31.12.2011. године на основу три закључена уговора о раду на одређено време. Тужени није донео писмено решење о отказу уговора о раду тужиоцу услед протекла времена на које је уговор био закључен, већ је тужиоца, као и друге запослене, обавестио да им престаје радни однос. У обрачунским листама није приказан, нити исплаћен прековремени рад, није приказан рад празником, нити је тужени вршио обрачун минулог рада. Тужилац је у периоду од 01.01. до 22.05.2012. године радио код туженог без закљученог уговора о раду, а послове је обављао повремено у зависности од потребе туженог, тако да је наведени рад тужиоца према утврђењу првостепеног суда, био рад ван радног односа.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца у складу са налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке, и то за период за који је утврдио да је тужилац био у радном односу на одређено време код туженог (од августа до децембра месеца 2011. године). Такође, првостепени суд је усвојио захтев за исплату износа од 14.000,00 динара са затезном каматом од 1.02.2012. године на име накнаде зараде за време плаћеног одсуства због смрти оца тужиоца. За период након тога, од јануара 2012. године до маја месеца исте године, одбијен је тужбени захтев за накнаду штете по основу неисплаћене зараде и других примања из радног односа које тужилац потражује, будући да је првостепени суд стао на становиште да нема доказа да је тужилац био у радном односу код туженог, те да није остварена фикција постојања радног односа тужиоца код туженог у одсуству закљученог уговора о раду, будући да се ради о повременом обављању послова ван радног односа.

Другостепени суд је стао на становиште да првостепени суд није у потпуности утврдио чињенично стање, па како је одлука у овој правној ствари једанпут била укинута, другостепени суд је отворио главну расправу, поново извео све доказе и утврдио чињенично стање.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку којом је усвојен тужбени захтев за исплату новчане износа на име плаћеног одсуства због смрти оца у износу од 14.000,00 динара. Другостепени суд је своју одлуку засновао на утврђеној чињеници да је ова накнада обрачуната и исплаћена тужиоцу, будући да је тужилац примио зараду за цео месец у коме му је наступила смрт оца, па је самим тим тужени испунио своју обавезу у смислу члана 295. став 1. и члана 307. став 1. Закона о облигационим односима, а у вези са одредбом члана 77. став 3. тачка 1. и став 4. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09). У преосталом делу другостепени суд налази да у периоду од 01.01. до 31.05.2012. године

тужилац није ступио на рад код туженог, што је основ за остваривање права и обавеза из радног односа, те да нема право да потражује утужене накнаде за наведени период, због чега је првостепена пресуда потврђена као у ставу другом изреке другостепене пресуде, у делу у ком је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да за тужиоца уплати припадајуће доприносе надлежним фондовима и то: Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање износ преко 90.842,00 динара до траженог износа од 288.800,00 динара, Републичком фонду за здравствено осигурање износ од 114.409,00 динара и Републичком фонду за незапослене (Националној служби за запошљавање) износ од 16.666,00 динара.

Ревизија тужиоца није основана.

Правилно је другостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право када је преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев за исплату износа од 14.000,00 динара на име накнаде зараде за време плаћеног одсуства због смрти оца тужиоца.

Одредбом члана 77. став 3. тачка 1. и став 4. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/05, 61/05 и 54/09) прописано је да поред права из става 1. овог члана запослени има право на плаћено одсуство још 5 радних дана због смрти члана уже породице међу којима се сматра и родитељ запосленог. Према чињеничном утврђењу, тужилац је одсуствовао 5 радних дана због смрти оца у децембру месецу 2011. године, а тужени му је за овај месец исплатио зараду у пуном износу. На тај начин тужени је поступио у складу са цитираном законском одредбом и тужиоцу практично одобрио одсуство због смрти члана уже породице у законом прописаном броју радних дана, и за то исплатио пуну зараду. Наведено значи да се радило о плаћеном одсуству, па правилно другостепени суд налази да је неоснован тужбени захтев за исплату накнаде по основу одсуства због смрти члана уже породице.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о облигационим односима донео одлуку као у ставу првом изреке.

У делу у ком је другостепени суд одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду, Врховни касациони суд је испитивао дозвољеност ревизије у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, и утврдио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као посебној.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11... 18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

У делу другостепене пресуде који се побија посебном ревизијом, правноснажно је одлучено о захтеву тужиоца за исплату доприноса за обавезно социјално осигурање за период од јануара до маја месеца 2012. године. Имајући у виду садржину тражене

правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване побијане одлуке нижестепених судова, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени законски услови које прописује одредба члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Ревизијски наводи не представљају правно релевантни основ за изјављивање посебне ревизије из те законске одредбе. Тужилац у ревизији оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и указује да је доказао постојање радног односа у наведеном периоду из ког проистиче његово право да потражује утужене накнаде, али овакви ревизијски разлози не представљају дозвољен основ за изјављивање ревизије у складу са одредбом члана 404. Закона о парничном поступку. Ревидент не указује на другачију судску праксу поводом истоврсног чињенично правног питања, па стога Врховни касациони суд налази да у овој врсти спора не постоји потреба за уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права, као ни разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана.

Зато је на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку одлучено као у другом ставу изреке овог решења.

У наведеном делу, Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије и на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/2020) и нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужилац је тужбу поднео 26.03.2013. године, а преиначио 05.02.2019. године. Вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде износи 343.033,00 динара, што представља противвредност од 2.896,63 евра на дан преиначења тужбе.

У овом спору из радног односа који се не односи на заснивање, постојање и престанак радног односа из члана 441. Закона о парничном поступку, већ на потраживању у новцу, вредност предмета спора побијаног дела не прелази законом предвиђени цензус, па из наведених разлога ревизија тужиоца није дозвољена.

На основу изнетих разлога, Врховни касациони суд применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић